

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัยการจัดการกำไรผ่านรายการพึงรับพึงจ่าย โดยผู้บริหาร ก่อนและหลังการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยค่าสัมบูรณ์ของรายการพึงรับพึงจ่ายที่เกิดขึ้นจากดุลยพินิจของผู้บริหาร ก่อนจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบในปี พ.ศ. 2538 – พ.ศ. 2541 และหลังการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบในปี พ.ศ. 2542 – พ.ศ. 2545 โดยใช้รายการพึงรับพึงจ่าย ที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหารเป็นตัวแทนในการวัดการจัดการกำไร จากผลการทดสอบพบว่าค่าเฉลี่ยค่าสัมบูรณ์ของรายการพึงรับพึงจ่าย ที่เกิดขึ้นจากดุลยพินิจของผู้บริหารหลังการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ มีค่าน้อยกว่า ก่อนการจัดตั้งคณะกรรมการอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามสาเหตุที่ผลการทดสอบไม่เป็นไปตามสมมติฐานอาจมาจากหลายสาเหตุ ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

1.1 ปัญหาในเรื่องอำนาจของคณะกรรมการตรวจสอบ เนื่องจากผู้บริหารมีอำนาจในการควบคุมมากกว่าคณะกรรมการตรวจสอบ สืบเนื่องจากโครงสร้างการถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่ยังคงมีลักษณะพื้นฐานมาจากบริษัทครอบครัว จึงทำให้การถือหุ้นและอำนาจในการบริหารมักกระจุกตัวอยู่ในสมาชิกของครอบครัว ซึ่งทำให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ทำหน้าที่ทั้งทางด้านกำหนดนโยบาย และควบคุมการดำเนินงานของบริษัท โดยไม่มีระบบตรวจสอบและถ่วงดุลเท่าที่ควร ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการที่มีตัวตนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ มักจะกระทำเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของทางการ มากกว่าการแต่งตั้งเพื่อบุคคลเหล่านั้นทำหน้าที่ช่วยเหลือ หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทอย่างแท้จริง

1.2 เรื่องความสามารถของคณะกรรมการตรวจสอบ กรรมการตรวจสอบยังไม่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอ เช่น ไม่มีความรู้ด้านการตรวจสอบ หรือมีความรู้เฉพาะด้านบัญชี ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ควรจะมีความรู้รอบด้านจึงจะทำงานตรวจสอบได้

1.3 เรื่องความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ แต่ในทางปฏิบัติกรรมการอิสระมักจะดำเนินการในลักษณะประนีประนอม เพื่อผลประโยชน์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หากมีเรื่องที่เห็นว่าไม่ถูกต้องเท่าที่ควร ก็อาจจะไม่แสดงความเห็นคัดค้านอย่างจริงจัง หรือเลือกที่จะลาออกมากกว่าที่จะพยายามระงับการกระทำนั้น ๆ ดังนั้น คณะกรรมการอิสระจึงอาจจะไม่สามารถทำหน้าที่ของตน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เท่าที่ควร

1.4 เป็นระยะเริ่มต้นของการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ การกำหนดความรับผิดชอบ กำหนดคกกฎเกณฑ์ และขอบเขตความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ อาจทำให้คณะกรรมการตรวจสอบไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบอาจไม่เพียงพอ

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการหาค่าประมาณการพึงรับพึงจ่ายที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร จะต้องใช้ข้อมูลงบการเงินจำนวนปีที่มาก เพื่อที่จะทำให้การประมาณการมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด แต่ในการวิจัยฉบับนี้ไม่สามารถขยายช่วงเวลาในการวิจัยได้ เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูล

3. ช่วงเวลาที่ใช้ในการทดสอบ

เนื่องจากช่วงเวลาที่ใช้ในการทดสอบ ครอบคลุมในช่วงการเกิดวิกฤติการทางการเงินในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งไม่เป็นไปตามสภาวะปกติของการดำเนินงาน อาจทำให้ช่วงข้อมูลดังกล่าวมีความคลาดเคลื่อนไปจากการดำเนินงานตามธุรกิจที่เป็นปกติได้

4. ตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบ

จากข้อจำกัดตัวแบบที่ใช้ในการทดสอบ มีข้อจำกัดในเรื่องของการประมาณของรายการพึงรับพึงจ่ายที่เป็นปรกติ จากตัวแบบนี้ถือว่าในช่วงของข้อมูลที่ใช้เป็นประมาณการจะไม่มีการจัดการกำไร ดังนั้นถ้าข้อมูลในช่วงเวลาดังกล่าวมีการจัดการกำไร อาจทำให้ผลที่ได้มีความคลาดเคลื่อนไป

ข้อเสนอแนะ

1. อุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

อุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1 ควรจะต้องมีมาตรการในการดำเนินการตามกฎระเบียบ และข้อบังคับ เพื่อที่จะทำให้ระบบดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการ กำหนดอำนาจหน้าที่ และจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล เพื่อที่จะเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการสนับสนุน และสอดคล้องดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบให้บรรลุผล

1.2 กรรมการตรวจสอบจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้รอบด้าน มีความสามารถในด้านการตรวจสอบ รวมทั้งความรู้ในธุรกิจที่ตรวจสอบเพื่อนำความรู้นั้น ไปใช้ในการตรวจสอบงานทุก ๆ ด้าน จะทำให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพสูงสุด

1.3 ความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการตรวจสอบควรจะต้องรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อคงความเป็นอิสระ

1.4 การที่คณะกรรมการตรวจสอบเริ่มจัดตั้งในปี พ.ศ. 2542 อาจทำให้การปฏิบัติงานประสบปัญหาในเรื่องขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ยังไม่มีความชัดเจนเท่าที่ควร บริษัทจะต้องสร้างกลไกในการตรวจสอบที่ชัดเจนของบริษัทขึ้น เพื่อให้กรรมการตรวจสอบใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน และควรเผยแพร่ให้ทุกฝ่ายทั้งฝ่ายบริหาร ผู้ถือหุ้น ฯลฯ เข้าใจถึงประโยชน์และความจำเป็นของการตรวจสอบว่า เป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างความมั่นคงให้กับบริษัทในระยะยาวรวมทั้งตลาดหลักทรัพย์ฯ ควรจะมีการกำหนดกฎระเบียบโดยคำนึงถึงจังหวะโอกาส และความเหมาะสม เพื่อให้กรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติตามกฎนั้น ๆ ได้

2. การวิจัยควรขยายช่วงเวลาที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้ผลการทดสอบมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น หรืออาจทำการวิจัยเพิ่มเติมโดยใช้ข้อมูลงบการเงินรายไตรมาส

3. การวิจัยอาจเลือกใช้ตัวแบบอื่นในการทดสอบการจัดการกำไรโดยผู้บริหาร ซึ่งอาจจะให้ผลที่แตกต่างไปจากงานวิจัยฉบับนี้ หรืออาจจะเลือกศึกษาเป็นแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม เนื่องจากปัจจัยของแต่ละอุตสาหกรรมมีลักษณะที่แตกต่างกัน ผลกระทบจากสถานะเศรษฐกิจ ลักษณะเฉพาะของแต่ละประเภทของอุตสาหกรรม และการเลือกใช้นโยบายหรือหลักการบัญชีที่แตกต่างกัน